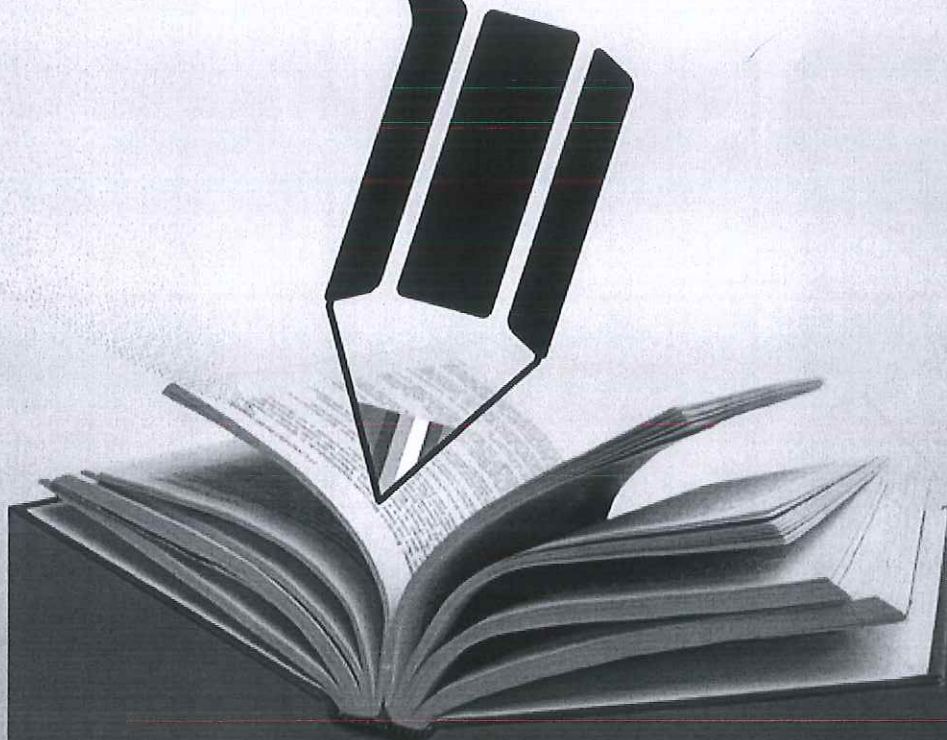

БИЛТЕН

БРОЈ 06/22

01.06.2022 година

РЕФЕРАТ

за избор на наставник во сите насловни звање од наставно-научна област
БИОХЕМИЈА (10201-Фраскатијева класификација)
на Факултетот за дентална медицина во состав на
Европски универзитет Скопје

Во врска со објавениот конкурс во дневниот весник „Вечер“ на ден 29.04.2022 година, за избор на наставник во сите насловни звања од наставно-научна област „Биохемија“ (10201 - Фраскатијева класификација), наставно-научниот совет на Факултетот за дентална медицина во состав на Европски универзитет Скопје, на 170-та седница одржана на ден 09.05.2022 година, донесе Одлука бр. 02-526/1 за формирање Рецензентска комисија во состав:

- проф. д-р Ицко Ѓорѓоски - претседател;
- проф. д-р Петраки Корнети - член;
- проф. д-р Кахремани Неџбедин - член.

По направената анализа на доставените документи Рецензентската комисија има чест и задоволство до наставно-научниот совет на Факултетот за дентална медицина во состав на Европски универзитет Скопје да го поднесе следниов:

ИЗВЕШТАЈ

По објавениот конкурс за избор на наставник во сите насловни звања од наставно-научна област „Биохемија“ (10201 - Фраскатијева класификација) на Факултетот за дентална медицина, во предвидениот рок се пријави само кандидат д-р Јасмина Меческа Јовчевска.

Врз основа на доставената Пријава бр. 03-504/1 од 29.04.2022 година и приложените документи: Професионална биографија – CV, Диплома за стекнат степен доктор на науки во соодветната област, Список на објавени научни и стручни трудови и 1 /еден/ примерок од истите, Доказ за претходен избор во насловно звање, Рецензионата комисија го констатира следното:

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ

Д-р. сци Јасмина Меческа Јовчевска е родена на 19.02.1968 година во Скопје, каде што со одличен успех го завршува Основното и Средното образование. Дипломирала на студиите по биологија на Природно-математичкиот факултет во Скопје, во 1990 година. По завршувањето на студиите волонтирала во лабораторијата за цитогенетика во период од 1 /една/ година на Институтот за биологија.

Во 1995 година се вработила во Институтот за Клиничка биохемија при Клиничкиот центар во Скопје.

Постдипломските студии ги завршила со просечна оцена 10 во 2002 година со одбрана на магистерскиот труд од областа на Клиничка биохемија под наслов: „Одредување на фолна киселина и витамин В12 кај пациенти со хронична бубрежна инсуфициенција, пациенти лекувани со хемодијализа и пациенти на хемодијализа со еритропоетинска терапија“ и се здобива со научен степен магистер на биолошки науки.

Значајно за одбележување е дека со овој магистерски труд е направена стандардизација на предвидената метода за одредување на фолна киселина и витамин В12 кај пациенти со пореметена бубрежна функција, со апликативна цел во областа на клиничката биохемија и медицината.

Во 2002 година е назначена за раководител на одсек во оделот за електролити и олигоелементи при Институтот за Клиничка биохемија. Во периодот од 2002-2004 година учествува во изведување на практична настава по предметот Клиничка биохемија на студенти од Фармацевскиот факултет во Скопје. Коавтор е на практикумот за практични вежби по клиничка биохемија за студенти по фармација.

Докторската дисертација под наслов „Компаративна студија на биохемиските маркери на коскен метаболизам кај послеменопаузни жени со примарна остеопороза: ефекти од бисфосфонатната терапија“ ја одбрала во 2010 година и се здобива со научен степен доктор на биолошки науки.

Во 2011 година е назначена за раководител на одделението за хематолошки статус при Универзитетската Клиника за Клиничка биохемија. Во 2012 година е избрана за насловен доцент на факултетот за Стоматологија во состав на Европскиот Универзитет во Скопје, каде држи предавања по предметот Општа и орална биохемија. Во период од 2013 - 2021 година е раководител на одделение за електролити и олигоелементи при ЈЗУ УИ за Клиничка биохемија.

Во 2016 година е именувана како Менаџер за квалитет со овластувања и одговорности за спроведување и одржување на Системот за управување со квалитет според меѓународниот стандард за медицински лаборатории МКС EN ISO 15189:2013. Активно е вклучена во научно-истражувачката работа при што добиените резултати ги презентира на повеќе научни собири во земјата и странство, исто така активно е вклучена и во изработка на специјалистички, магистерски и докторски трудови од областа на клиничка биохемија и медицина.

Во текот на досегашната работа има објавено повеќе научни и стручни трудови, презентирани на домашни и меѓународни конгреси и симпозиуми.

2. СТРУЧНИ АКТИВНОСТИ

1. Учество на 30^{ти} јубилејни Октомврски средби на медицинските лаборанти и санитарни техничари на република Македонија, 08-12. Октомври, 2002;
2. Учество на 10th Meeting of the Balkan Clinical Laboratory Federation 17-21 September 2002, Ohrid, Macedonia;
3. Учество на Октомврски средби Сојуз на здруженија на медицинските лаборанти и санитарни техничари на република Македонија Охрид, 30.09-04.10.2003;
4. Учество на 5th Macedonian national Congress of Medical Biochemists September, 16th - 19th, 2009, Ohrid, Macedonia;
5. Учество на 21th International Congress of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine, 19th IFCC-EFCC European Congress of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine; 8th Annual Meeting of the German Society of Laboratory Medicine and Clinical Chemistry Berlin, Germany 15-19 May 2011;
6. Учество на обука за работа на анализатор BN PROSPEC SYSTEM на производителот Siemens Healthcare Diagnostics 19.04.2011;
7. Учество на обука за работа на анализатор Immulite 2000 Immunoassay System, на производителот Siemens Healthcare Diagnostics 05-06.11.2012;
8. Учество на 6th European Haematology Symposium from 10-12 September 2013 in Lyon, France;
9. Учество на 22nd Balkan Clinical Laboratory Federation Meeting (BCLF 2014) 26th National Congress of the Turkish biochemical Society (TBS 2014) Istanbul 22-26 June 2014;
10. Учество на обука МКС ISO 15189:2013 Управување со документација и компетентност на персоналот во медицински лаборатории согласно МКС EN ISO 15189:2013 и национални барања за акредитација на медицински лаборатории 08 и 09. Април 2014 Скопје, Република Македонија;
11. Учество на обука Интерни оценувачи по стандардите МКС EN ISO 15189:2013 и МКС EN/ISO/IEC 19011:2012 03 и 04 Октомври 2016 Скопје, Република Македонија;
12. Во 2015 година од страна на Лекарска Комора на Македонија добива награда за Најдобар објавен стручен труд во Vox medici „ Дефицит на витамин Д кај остеопоротични и остеопенични пациенти со цистична фиброза” Скопје, 05 Јуни 2015 година;
13. Во 2018 година учествувала како предавач на 46^{ти} Октомврски средби Научно стручен собир на лабораториски професионалци со меѓународно учество 04-07. Октомври 2018 год Охрид, Република Македонија;
14. Учество на Апликативен тренинг за инструмент Cobas c501 Скопје, 18.10.2018;

15. Учество на обука за работа на анализатор ADVIA Centaur XP Immunoassay System на производителот Siemens Healthcare Diagnostics 26.01.2021;
16. Учество на конференција online "Laboratory Diagnostics: Today's Challenges-opportunities of tomorrow" organized by Roche Diagnostics Polska 09.06 -10.06.2021.

3. ОБЈАВЕНИ ТРУДОВИ И НАУЧНО ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

1. Ј.Меческа-Јовчевска, Б.Поленакловиќ, С.Саболиќ, М.Гроздовска-Наумовска. Одредување на магнезиум во еритроцити со употреба на различни антикоагуланси. Конгрес на медицински лаборанти и санитарни техничари на Република Македонија,(Зборник на трудови), Охрид, 1996: 62;
2. M.Grozdovska-Naumoska, B.Polenaković, S.Sabolić, J.Meceska. Helicobacter pylori infection in sera of patients before and after chronic renal haemodialysis. Balkan journal of clinical laboratory 3'96'1: 167;
3. Ј.Меческа-Јовчевска, Б.Поленакловиќ, С.Саболиќ, М.Гроздовска-Наумовска. Одредување на магнезиум во еритроцити кај пациенти на хронична хемодијализа. Втор конгрес на медицинските биохемичари на Република Македонија, (Зборник на апстракти), Струга, 1997:12;
4. T.Gruev, A.Sikole, G.Spasovski, S.Sabolić, J.Mecevska, L.Stamatov. Hematological parameters in patients on dialysis treated with erythropoietin. Yugoslav medical biochemistry 17 (3):309, 1998;
5. M.Grozdovska-Naumoska, B.Polenacovic, J.Meceska-Jovcevska. Seroprevalence of helicobacter pylori in children. 7th International Congress on Pediatric Laboratory Medicine. 1998;
6. J.Meceska-Jovcevska, B.Polenakovic, M.grozdovska-Naumoska, S.Sabolić. Serum transferrin and ferritin in school children. 7th International Congress on Pediatric Laboratory Medicine. 1998;
7. L.Todorovska, E.Šahpazova, N.Radlović, D.Bogičević, J.Jovčevska, K.Stefanovski. Nutritional anthropometry in children with chronic renal failure. XL congress of anthropological society of Yugoslavia with international participation.2001;
8. Todorovska L,Efremovska Lj, Maleska V, Sahpazova E, and Jovcevska J. Nutritional assessment in chronic renal failure children with anthropometry. 13th congress of the European anthropological association. Vol.26.Supplement.p. 1-263. Zagreb.August.2002;
9. T. Gruev, K. Stefanovski, K. Chakalarovski, J. Mecevska-Jovcevska, E. Petrevska, A. Sikole, N. Gruev, S. Subeska-Stratova. Urinary subclasses of GST and α 1-Microglobulin as an indicator of early tubular damage in the human kidney. Balcan journal of clinical laboratory ISSN 1310-4543, in this Issue 10th Meeting of the Balkan Clinical Laboratory Federation September 17-21,2002, Ohrid, Macedonia;

10. J.Meceska-Jovcevska, M.Pashu, S.Sabolic, T.Gruev, K.Stefanovski. Determination of folic acid in hemodialysis patients. Balcan journal of clinical laboratory ISSN 1310-4543, in this Issue 10th Meeting of the Balkan Clinical Laboratory Federation September 17-21,2002, Ohrid, Macedonia;
11. K.Stefanovski, M.Pashu, S. Trojacanec-Piponska, T.Gruev, J.Meceska-Jovcevska, B. Polenakovic. LabMaqIX- Conceptualisation, design, creation and preimplementation phases of an in-house built laboratory information management system. Balcan journal of clinical laboratory ISSN 1310-4543, in this Issue 10th Meeting of the Balkan Clinical Laboratory Federation September 17-21,2002, Ohrid, Macedonia;
12. Л.Тодоровска, Е.Шахпазова, Ј.Јовчевска, Н.Радловиќ, Д. Богичевиќ. Антрополошки статус кај деца со хронична бубрежна инсуфициенција. Македонски медицински преглед 56: (супл.59),стр.197-200, 2003;
13. Mecevska J.; Pashu M.; Stefanovski K.; Role of folic acid in patients on hemodialysis. 15th IFCC-FESCC European congress of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine and 22nd National Congress of the Spanish Society of Clinical Biochemistry and molecular Pathology. Barcelona, Spain, 1-5 June 2003;
14. Pashu M.; Mecevska J.; Stefanovski K.; Values of vitamin B12 and folic acid in hemodialysis patients on erythropoietin therapy. 15th IFCC-FESCC European congress of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine and 22nd National Congress of the Spanish Society of Clinical Biochemistry and molecular Pathology. Barcelona, Spain, 1-5 June 2003;
15. Меческа-Јовчевска Ј, Пасху М, Саболиќ С, Стефановски К. Примена на витамин В12 кај пациенти со бубрежни заболувања. 4-ти конгрес на медицинските биохемичари на Македонија Струга 01-04 Јуни 2005;
16. J.Meceska-Jovcevska, S.Sabolic. Determination of vitamin B12 levels in hemodialysis patients on erythropoietin therapy. 17th IFCC-FESCC European Congress of Clinical Chemistry and laboratory Medicine and 60TH National Congress of the Netherlands Society for Clinical chemistry and Laboratory Medicine(NVКC) Amsterdam2007;
17. Shubevska-Stratrova S, Radivojević V, Kocevska B, Mechevska-Jovchevska J, Koloska V. Bone resorption marker CTX relations to bone mineral density in postmenopausal women. Balcan Journal of Clinical Laboratory ISSN 1310-4543 Supplement 2009;
18. Radivojević V, Shubevska-Stratrova S, Đoshić-Markovska B, Kocevska B, Mechevska-Jovchevska J. Bone turnover markers in postmenopausal women with deficient calcium intake. Balcan Journal of Clinical Laboratory ISSN 1310-4543 Supplement 2009;
19. Mechevska-Jovchevska J, Nikolovska-kotevska M, Janicevic-Ivanovska D, Domazetovska S, Petrovska E. Determination of marker of bone resorption (β -cross Laps) in postmenopausal women with rheumatoid arthritis. Balcan Journal of Clinical Laboratory ISSN 1310-4543 Supplement 2009;

20. Domazetovska S, Bogdanova M, Janicevic-Ivanovska D, Mechevska-Jovchevska J, Percan V. Effect evaluation of insuline treatment to diabetes mellitus patients. Balcan Journal of Clinical Laboratory ISSN 1310-4543 Supplement 2009;
21. Janicevic-Ivanovska D, Mechevska-Jovchevska J, Domazetovska S, Petrovska E, Koloska V. Angiotensin-converting enzyme like the risk of breast cancer. Balcan Journal of Clinical Laboratory ISSN 1310-4543 Supplement 2009;
22. Danijela Janičević-ivanovska, Aneta Spasovska-Trajkovska, Branko Stefanovski, Slavica Subeska-Stratrova, Jasmina Mecevska-Jovcevska. The importance of vanillylmandelic acid determination in opiate users. Journal of Medical Biochemistry ISSN 1452-8258: 28: 197-201,2009;
23. Jasmina Mecevska-Jovcevska, Slavica Šubeska-Stratrova, Icko Gjorgovski, Todor Gruev, Mimoza Nikolovska Kotevska, Danijela Janičević-ivanovska, Emilija Petrovska. Bone turnover markers relations to postmenopausal osteoporosis. Journal of Medical Biochemistry ISSN 1452-8258: 28: 161-165, 2009;
24. J. Mecevska-Jovcevska, M. Nikolovska-Kotevska, D. Janicevic-Ivanovska, E. Petrovska. Glucocorticoid-therapi-factor for osteoporosis in postmenopausal women with rheumatoid arthritis. CCLM.Vol.47.ISSN 1437-8523 Special supplement. Innsbruck 2009;
25. D. Janicevic-Ivanovska, A. Spasovska-Trajkovska, B. Stefanovski, S. Subeska-Stratrova, J. Mecevska-Jovcevska. Indirect catecholamines follow up of the heroin dependents treatment. CCLM.Vol.47.ISSN 1437-8523 Special supplement. Innsbruck 2009;
26. V. Radivojevic, S. Subeska-Stratrova, J. Jovcevska-Mecevska. Smoking and bone turnover markers in postmenopausal women. 18th meeting of Balkan Clinical Laboratory Federation September, 2010, Tirana, Albania;
27. D. Janicevic-Ivanovska, A. Spasovska-Trajkovska, J. Mecevska-Jovcevska. Influence of heroin catecholamine metabolites. 18th meeting of Balkan Clinical Laboratory Federation September, 2010, Tirana, Albania;
28. S. Shubevska-Stratrova, J. Jovcevska-Mecevska, V. Radivojevic, D. Janicevic-Ivanovska. Serum CTX and TRACP are useful markers for monitoring ibandronate treatment. Osteoporos Int (2010) 21: [Suppl 1] s25-S388. Florence, Italy;
29. S. Shubevska-Stratrova, J. Jovcevska-Mecevska, V. Radivojevic, A. Kocevska, B. Kocevska. Bone turnover markers, hip and spine bone mineral density in postmenopausal women with deficient calcium intake. Osteoporos Int (2010) 21: [Suppl 1] s25-S388. Florence, Italy;
30. Domazetovska S, Janicevic-Ivanovska D, Jovcevska-Mecevska J, Petrovska E. Contribution of some hematological parameters in diagnosis or prediction of acute myocardial infraction. Balcan Journal of Clinical Laboratory XXI-2013-No1. Budva;

31. MeceskaJovcevskaJ, KuzmanovskaS, JanicevicIvanovskaD, DomazetovskaS, Grozdovska Naumovska M. Bone Metabolism in postmenopausal women with rheumatoid arthritis. Balcan Journal of Clinical Laboratory XXI-2013-No1.Budva;
32. JanicevicIvanovskaD, BabincostovaZ, Spasovska TrajkovskaA, DomazetovskaS, GrozdovskaNaumovskaM, MeceskaJovcevskaJ, KuzmanovskaS. Dehydroepiandrosterone sulfate as a marker for schizophrenia. Balcan Journal of Clinical Laboratory XXI-2013-No1.Budva;
33. Grozdovska Naumovska M, Kuzmanovska S, JanicevicIvanovskaD, MeceskaJovcevskaJ, DomazetovskaS, PetrovskaE, BiljaliS. International standards in medical labs-need and necessary. Balcan Journal of Clinical Laboratory XXI-2013-No1.Budva;
34. Јасмина Меческа Јовчевска. Компаративна студија на биохемиски маркери на коскен метаболизам кај постменопаузни жени со примарна остеопороза: ефекти од бисфосфонатна терапија. Зборник на резимеа 41-ви октомврски средби Струга Октомври 2013;
35. J. Mecevska-Jovcevska, S. Kuzmanovska, S. Shubevska-Stratrova, M. Grozdovska-Naumovska, S. Biljali, E.Petrovska. Tartrete-resistant acid phosphatase (TRACP), Osteocalcin (OC), and β -Cross Laps (CTX) as markers for monitoring of an alendronate therapy. 22nd International Congress of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine, 22nd Balkan Clinical Laboratory Federation Meeting (BCLF 2014), 26th National Congress of the Turkish Biochemical Society (TBS 2014), 22-26 June 2014, Istanbul, Turkey;
36. S. Shubeska-Stratrova, S. Markovik-Temelkova, J. Mecevska-Jovcevska. Bone markers values during denosumab therapy after ibandronate therapy. 22nd International Congress of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine, 22nd Balkan Clinical Laboratory Federation Meeting (BCLF 2014), 26th National Congress of the Turkish Biochemical Society (TBS 2014), 22-26 June 2014, Istanbul, Turkey;
37. Shubevska Stratrova S, Efremovska Lj, Meceska-Jovcevska J. Bone turnover markers and index of the osteoporotic risk (IOR) in the evaluation of postmenopausal osteoporosis. Physioacta Journl of Macedonian Association of Physiologist and Anthropologist Vol8-No.2 2014;
38. E. Petrovska, J. Mecevska-Jovcevska, S. Kuzmanovska, S. Shubevska-Stratrova, M. Grozdovska-Naumovska, S. Biljali. The influence of cigarettes as a risk factor for osteoporosis in postmenopausal women. 22nd International Congress of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine, 22nd Balkan Clinical Laboratory Federation Meeting (BCLF 2014), 26th National Congress of the Turkish Biochemical Society (TBS 2014), 22-26 June 2014, Istanbul, Turkey;

39. S. Shubeska-Stratrova, S. Markovik-Temelkova, J. Mecevska-Jovcevska. Denosumab treatment evaluation with bone markers relationship. 22nd International Congress of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine, 22nd Balkan Clinical Laboratory Federation Meeting (BCLF 2014), 26th National Congress of the Turkish Biochemical Society (TBS 2014), 22-26 June 2014, Istanbul, Turkey;
40. M. Grozdovska-Naumoska, S. Kuzmanovska, J. Mecevska-Jovcevska, S. Biljali, E. Petrovska. Helicobacter pylori and chronic urticaria. 22nd International Congress of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine, 22nd Balkan Clinical Laboratory Federation Meeting (BCLF 2014), 26th National Congress of the Turkish Biochemical Society (TBS 2014), 22-26 June 2014, Istanbul, Turkey;
41. Татјана Љ. Јаковска, Јасмина Б. Мечевска Јовчевска, Лидија Л. Спиреска, Стојка Б. Фуштиќ, Татјана Ј. Зорчец. Дефицит на витамин Д кај остеопоротични и остеопенични пациенти со цистична фиброза. Vox medici број 83. Јуни 2014;
42. Bone turnover markers and vitamin D status in patients with cystic fibrosis. Jakovska T, Mecevska-Jovcevska J, Fustik S, Zorcec T. Physioacta Journal of Macedonian Association of Physiologists and Anthropologists ISSN 1857-5587 Vol 8 No1 2014;
43. Δ508 Mutation in patients with cystic fibrosis with low bone mineral density and vitamin D deficiency. Jakovska T, Mecevska-Jovcevska J, Fustik S, Zorcec T. Medicus ISSN 1409-6366 UDC 61 Vol.19 (2).2014;
44. Prevalence of low bone mass and vitamin D deficiency in pediatric and adult patients with cystic fibrosis in Republic of Macedonia. Tatjana Jakovska, Jasmina Mecevska-Jovcevska, Aleksandar Petlickovski, Stojka fustic, Tatjana Zorcec. Прилози, одделение за медицински науки, XXXV 1, 2014.

Објавени трудови во последните 5 /пет/ години:

1. **Argjent Muca, Gazmend Amzai, Tara Ristevska, Tatjana Milenkovic, Enes Jashari, Lenche Kostadinova, Sefedin Biljali and Jasmina Mecheska Jovchevska. NGAL and Cystatin C: Two possible early markers of diabetic nephropathy in patients with type 2 diabetes mellitus. Journal of the Macedonian medical association Mac.Med.Preview, 2020; 74(3)**

Целта на оваа студија беше да се истражува улогата на вредности на NGAL (во урина) и CysC (во серум), како дополнителни-суплементарни тестирања на постоечките маркери (микроалбуминурија и креатинин) при демаскирање на рано структурно и функционално бубрежно оштетување кај асимптоматски пациенти со дијабетес мелитус тип 2 (ДМ тип 2). NGAL и Cystatin C, биомаркери на бубрежно оштетување, се во корелација со пад на бубрежната функција кај пациенти со ДМ тип 2, што укажува на тоа дека тие може да се користат како

дополнителни тестови на постоечките (креатинин и микроалбуминурија) со цел да се демаскира раната бубрежна дисфункција.

2. Доц. д-р Катерина В.Гешоска, Доц.д-р Маријана Мирчевска, Доц.д-р Мимоза Стаменковска, Проф.д-р Јасмина Мечевска. **Проценка на прецизност при налегнување на дентални коронки. Idea International Journal of Science and Arts vol.5 no.9 pp.1-112 Skopje 2021**

Во овој ревијален труд се напишани некои од размислувањата, заклучоци и критики на истражувачи кои работеле на проблематиката за внатрешното и маргинаалното налегнување на коронките добиени со различен тип на отпечатување и различни материјали. Со развојот на технологијата и новите материјали во ресторативна стоматологија, истражувањата се прават со цел да укажат на тоа кои се соодветни за клиничка употреба, а кои за понатамошно истражување. Досегашните истражувања покажале дека најмал маргинаален процес имаат коронките изработени од пресувана леуцитна стакло-керамика. Најлошо маргинаално налегнување имале метал-керамичките коронки. Во однос на отпечатувањето, направени се некои испитувања дали модерната, компјутеризирана технологија може да ги замени класичните техники на земање отпечатоци. Досегашните резултати покажале дека дигиталните интраорални камери имаат предност во однос класичното отпечатување поради удобност и прифатливост кај пациентите и отсуство на повеќе фазни манипулации кои ја зголемуваат шансата за грешки.

3. Доц. д-р Мимоза Стаменковска, Вонреден проф.д-р Јасмина Мечевска-Јовчевска. **Значењето на биохемиските маркери во следењето и прогнозата на болеста кај пациенти со ковид-19. Idea International Journal of Science and Arts vol.5 no.9 pp.1-112 Skopje 2021**

Овој труд се осврнува на достапната литература на досега направените истражувања за главните биохемиските маркери, кои се менуваат кај пациентите со КОВИД-19, а кои би можеле да им помогнат на клиничарите во прогнозата на текот на болеста и предвидувањето на тешките клинички состојби, со цел давање на соодветна терапија и намалување на смртноста кај овие пациенти. Од досега спроведените истражувања и достапна литература можеме да заклучиме дека пациентите со КОВИД-19 покажуваат значителни абнормалности во рутинските биохемиски биомаркери, како што се: AST, ALT, билирубин, креатинин, CRP, LDH, феритин, D-димер, IL-6. Оттука, биохемиските маркери, имаат клучна улога во пандемијата со вирусот SARS-CoV-2, не само од дијагностичка гледна точка, туку и од аспект на прогнозата на болеста кај пациентите со КОВИД-19 и

донесување на клинички одлуки во однос на терапијата на пациентите, согласно промените кои се случуваат во нивниот организам.

4. **Stojanovska N, Velickova H, Biljali S, Jusufi Dj, Mechevska-Jovchevska J, Iljovski N. Urinary copper, biochemical marker for diagnostics and biomonitoring of patients with Wilson' disease. Medicus ISSN 1409-6366 UDC 61 Vol.26(3).2021**

Резултатите од клиничките испитувања потврдуваат дека Вилсоновата болеста е ретка наследна метаболичка болест, која доведува до акумулација на бакар, главно во црниот дроб и мозокот. Следење на нивото на бакар во урина е еден од основните тестови за следење на прогресијата на Вилсоновата болест, и е директен показател за ефикасност на терапијата. Покрај тоа, симптомите на одредени нарушувања може да бидат слични на оние на Вилсоновата болест, затоа е потребно да се направи рана дијагноза и упатување на пациентите на соодветен третман, што значително ќе придонесе за спречување на појава на хронични болести кои се должат на прогресијата на оваа болеста.

Поради неспецифичноста на симптомите кај луѓето со Вилсонова болест, рана лабораториска дијагноза и биомониторингот се особено важни за понатамошниот тек на болеста и ефикасноста на терапијата. Биохемиските испитувања и раната лабораториска дијагностика од 24-часовната содржина на бакар во урина се особено важни за следење на третманот кај овие пациенти, бидејќи ја одредува количината на бакар што не е врзана за церулоплазминот. Раната лабораториска дијагноза е особено важна за продолжување на животот на оваа група на пациенти

5. **Slavica Shubeska Stratrova, Snezana Markovik Temelkova, Irfan Ahmeti, Jasmina Meceska Jovcevska, Dejan Spasovski. Index of the osteoporotic risk in the evaluation of the denosumab treatment. Medicus ISSN 1409-6366 UDC 61 Vol.27 (1).2022**

Целта на оваа студија беше да се утврди врската помеѓу БТМ преку индексот на остеопоротичен ризик (IOR) како однос на маркерот за формирање на коска остеокалцин (ОС) и маркерот за коскена ресорпција СТХ, во текот на 1 година од третманот со деносумаб, со цел да се одреди остеопоротичен ризик и ефикасноста на третман на остеопороза. Деносумаб се врзува за RANKL и го спречува да го активира RANK рецепторот на остеокластите и прекурсорите на остеокластите. Инхибицијата на RANKL ги таргетира остеокластите во понезрела фаза, спречувајќи го нивното созревање и активирање пред да се залепат на коскената матрица. Ова доведува до намалување на формирањето, функцијата и преживувањето на остеокластите и на крајот ја спречува ресорпцијата на коските и ја зголемува коскената маса и сила и во кортикалната и во трабекуларната

коска. Кај жени со РМ со мала коскена маса, третманот со деносумаб ја инхибира ресорпцијата и ремоделирањето на коските, мерено со намалување на ВТМ и зголемување на ВМД на сите измерени скелетни места и значително намалување на ризикот од вертебрални, не-вертебрални и фрактури на колкот. Целта на оваа студија беше да се утврди врската помеѓу БТМ преку индексот на остеопоротичен ризик IOR како однос на маркерот за формирање на коска остеокалцин и маркерот за коскена ресорпција СТХ, во текот на 1 година од третманот со деносумаб, со цел да се одреди остеопоротичен ризик и ефикасноста на третман на остеопороза. Зголемувањето на IOR индицира повисока стапка на формирање на коските во споредба со коскената ресорпција, помала загуба на коскена маса и намален ризик од фрактури. Оваа студија ја потврди ефикасноста на третманот со деносумаб преку IOR што укажува на ребаланс на ремоделирање на коските.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Од претходно изложената анализа на биографијата, професионалниот развој и резултатите на стручната, научната и научно-истражувачката работа на д-р Јасмина Меческа Јовчевска, како и од самиот преглед на изработените, рецензираните и објавени трудови, се гледа исклучително плоден наставен, научно - стручен и педагошки развој на кандидатот.

Врз основа на досегашните научни, стручни и педагошки резултати презентирани во нејзините трудови, Рецензентската комисија има особено задоволство и чест да му предложи на Наставно - научниот совет на Факултетот за дентална медицина во состав на Европски универзитет Скопје, да ја избере д-р Јасмина Меческа Јовчевска за наставник во звање **НАСЛОВЕН ВОПРЕДЕН ПРОФЕСОР** од наставно-научна област „Биохемија“ (10201 - Фраскатијева класификација).

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА:

1. проф. д-р Ицко Горгоски - претседател

2. проф. д-р Петраки Корнети - член

3. проф. д-р Кахремани Нешбедин - член